

Mariana MARIN Daniela STATE

Limba și literatura română
Clasa a II-a

Carte de lectură

CARTIER
e d u c a ț i o n a l

Caietul elevului este elaborat în sprijinul manualului *Limba și literatura română*, clasa a II-a, aprobat prin Ordinul Ministrului nr. 1381 din 30 octombrie 2019, și corespunde Curriculumului în vigoare.

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
cartier.md

Cărțile Cartier pot fi procurate online pe shop.cartier.md și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova. Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Noble și cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librăria online, shop.cartier.md, tel.: 068 555 579. E-mail: vanzari@cartier.md

Colecția *Cartier educațional* este coordonată de Viorica Goraș-Postică

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Dorin Onofrei

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Vitalie Coroban

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Mariana Marin, Daniela State

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ. CARTE DE LECTURĂ

PENTRU CLASA A II-A

Ediția I, ianuarie 2020

© 2020, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Marin, Mariana.

Limba și literatura română: Clasa a 2-a: Carte de lectură / Mariana Marin, Daniela State. – [Chișinău]: Cartier, 2020 (Tipogr. „Bons Offices”). – 120 p. – (Cartier educațional / col. coord. de Viorica Goraș-Postică, ISBN 978-9975-79-896-9).

3000 ex.

ISBN 978-9975-86-402-2

811.135.1:[821.135.1(478)+821.135.1](075.2)

M 39

CUPRINS

Modulul I	Învață să înveți	5
Modulul II	O altă toamnă ca-n Moldova nu-i	21
Modulul III	Învăț să fiu	32
Modulul IV	Dragi mi-s neamul, graiul, plaiul	44
Modulul V	Misterele anotimpurilor	55
Modulul VI	Am dreptul la o poveste	68
Modulul VII	Ce e mai scump pe lume	83
Modulul VIII	După asemănarea lor	97
Modulul IX	Sfântă e copilăria	109

Învăță să înveți

BUNĂ ZIUA, ȘCOALĂ!

Struguru-i albastru,	— Bună ziua, școală!
Măru-i rumenit.	— Bine ați venit!
— Bună ziua, școală!	Bine-i în vacanță,
— Bine ați venit!	Însă te-am dorit.
Ne-am cuprins cu marea,	— Bună ziua, școală!
Codru-am răscolit.	— Bine ați venit!

Grigore Vieru

- Care momente din poezie sunt specifice timpului de afară?
- Povestește colegilor unde ai călătorit în vacanța mare?

SEPTEMBRIE

În septembrie, zilele scad mereu și, pe la sfârșitul lunii, se fac deopotrivă cu noaptea.

Florile de pe câmp încep să moară, căci de multe ori noaptea cade brumă, și numai câteva mai îndrăznesc să înflorească tocmai acum. Care dintre ele, știți?

Nu mai vezi acum fluturi, pentru că, dacă au pierit florile, nici ei nu pot să trăiască. Nici albinele nu pot să mai adune miere și acum stau mai mult în stupi și se pregătesc de iarnă. Gândacii au pierit ori s-au ascuns în pământ și în adăposturile lor de iarnă.

Frunzele copacilor își schimbă fața lor cea verde. Unele se fac roșii, altele cafenii și cele mai multe galbene; iar când bate vântul, ele se scutură și cad.

Prin grădini, oamenii își adună legumele, ca să le păstreze pentru iarnă. Cât de darnică e toamna, cu atâtea fructe ale pomilor! Acum se culeg merele, perele, piersicile și nucile.

Prin vii e zgomot și veselie; culegătorii adună strugurii.

Pe la începutul lunii, păsările se pregătesc de plecare. Pe câmp vezi stoluri mari de berze; seara, pe lângă lacuri, se-adună și graurii în stufiș și își întocmesc stolul de călătorie. Noaptea auzi pe sus cântecul cocorilor care se duc, se duc departe. Și tot mai mult se împuținează oastea păsărilor. Odată cu păsările pierе și cântecul prin păduri și prin câmpie. Dar când s-au dus cele din urmă păsări și au căzut și frunzele toate, atunci începe toamna adevărată.

Acum nopțile încep să fie mai reci, așa că roua de pe frunze și de pe flori se preface în brumă. Dimineața, câmpul pare acoperit de un strat subțire de zăpadă pe care soarele tot mai are putere să-l topească, în cele dintâi ceasuri ale zilei.

Arse de brumă, frunzele ierburilor și ale florilor se veștejesc și cad, ale copacilor abia se mai țin, galbene și oflitate, și, când vine câte un vânt, ele se scutură toate și lasă crengile goale.

Furnicile sprintene și-au strâns hrană de ajuns în mușuroaiele lor; și-au strâns și șoarecii de toate în culcușurile lor; și veverițele, nuci și ghindă; iar harnicele albine au agonisit atât, că pot da, din mierea adunată, și oamenilor, și au și ele de ajuns, până va înflori câmpul.

Câmpurile rămân goale și pădurile fără cântecul păsărilor și fără verdeață.

Norii încep să se plimbe singuri prin văzduh și țin cu zilele ascunsă fața cerului. Vântul începe să cânte cântecul jalnic și zilele se fac tot mai scurte.

În septembrie se întorc acasă cei care au plecat la mare, pentru apă și soare, sau la munte, pentru răcoare.

Tot în septembrie începem bucuroși școala. Dorim ca și anul acesta să avem sănătate și spor la învățătură.

Succes în noul an școlar!

După George Coșbuc

- **Alege un fragment care ți-a produs admirație. Citește-l câtorva colegi sau membri de familie.**

MELCUL ȘCOLAR

Luminați de-un putregai,
Melcul-mamă, melcul-tată
Stau la sfat cum stăm și noi
După cină câteodată...
— De, nevastă... ce să zic?!
O fi vremea, nu-i tot mic...
Nu mai stau la îndoială,
Chiar la toamnă-l dau la școală!
Tare mult aș vrea să știe
Să citească și să scrie,
Pentru ca în viitor
Să se facă scriitor!...

Lunecând pe-o frunză pală,
Melcul-mic plecă la școală.
Școala, dacă nu mă-nșel,
E la patru pași de el.
Se grăbește, ce să facă?
Trece-o frunză, trece-o cracă...
Străbătu până acum
Vreo trei degete de drum.
Și mai are... vai!... mai are
De trecut și-o piatră mare!
Iată-l că s-a poticnit
Într-un băț cât un chibrit!

Se grăbește, ce să facă?
Trece-o frunză, trece-o cracă...
Cu ghiozdanul în spinare,

Străbătând așa distanță,
Melcul a ajuns la școală
Tocmai când s-a dat... vacanță!...

Vasile Versavia

- Desenează o bandă cu 3 desene pe baza poeziei.

PRIMA ZI DE ȘCOALĂ

Prima zi de școală.
Să vă povestesc...
Pe la ora șase
Iute mă trezesc.

Încă este noapte,
Dar sunt bucuros.
Grivei n-are treabă,
Doarme somnoros.

Este curtea plină
De copii micuți,
Unii sunt mai slabi,
Alții, mai grăsuți.

Ce mulțime, iată,
Flori, părinți și... noi,
Ce ghiozdane pline!
Mergem la război?

Pentru toți începe
Școala. O frumoasă

Doamnă-nvățătoare
Ne invită-n clasă.

Pe-o fetiță blondă
O apucă teama:
„Nu stau singulică,
Vleau să vină mama!”

Doi băieți din spate
Spun neîntrebați:
„Noi nu plângem, doamnă,
Căci suntem... bărbați!”

Ziua este lungă,
Tot privesc la ceas...
Am venit devreme –
Cât a mai rămas?

Pe la prânz, părinții
Năvălesc voios:

„Hai acasă, Victor,
Te-ai purtat frumos?”

Petre Crăciun

- Ce emoții produce lectura acestei poezii ? Alege din cele propuse mai jos.

Lista emoțiilor: *bucurie, fericire, satisfacție, plăcere, entuziasm, compasiune, invidie, iritare, tristețe, simpatie, indiferență, mirare, vinovăție, umilință, mândrie, ușurare, îngrijorare, disperare, rușine, furie, supărare, ură, frică, dezgust etc.*

- Tu ce emoții ai avut? Argumentează.

- Cum a fost prima ta întâlnire cu doamna învățătoare/domnul învățător?

ȘCOALA ÎN PRIMA ZI

Un copil – vezi bine
cât e de micuț! –
azi la școală vine
c-un ghiozdan nouț.

E stingher deodată,
e tăcut deodată...
I-a rămas la poartă
mama-ngândurată.

Vine-ntâia oară,
duce-n mâini o floare,
iar pe scări coboară
prima-nvățătoare.

I-au rămas la poartă,
încurcați un pic,
mama lângă tată
și lângă bunic.

— Bună ziua! zice,
prima-nvățătoare!
— Bună ziua, mice!
Micu-ntinde floarea.

A rămas la poartă,
lângă toți, o țară...
Un copil la școală
vine-ntâia oară.

Iulian Filip

- Cum i-ai încuraja pe copiii stingheri care vin pentru prima dată la școală?
- Întreabă-i pe părinții sau pe bunicii tăi despre primele lor zile de școală.
- Identifică în povestirea lor asemănări și deosebiri.

DOUĂ MERE

Iar e toamnă. Zile calde.
Frunza ruginie cade.
Frumușel cei mici se spală
Și se duc cuminți la școală.
Maica în ghiozdan le pune
Câte doua mere bune
Și creioane, cărți, caiete,
Și le dă în mâini buchete.

Eu sunt mic, rămân acasă,
Vreau să plâng că nu mă lasă...
Și-mi aduce mama mie
Mere mari o farfurie.
Însă ce să fac cu ele?
Fie chiar să-mi dea și-o poală!
Eu vreau două, două mere,
Dar să le mănânc la școală.

Grigore Vieru

- Crezi că merele, cu adevărat, sunt mai gustoase la școală? Argumentează.

ȘCOALA VACANȚEI

Ce-am făcut eu cât am stat Vara la bunici? Am cules din cerul nalt Zbor de rândunici.	Plin de grijă și respect, Teiul m-a-nvățat Că albina e subiect, Mierea – predicat.
--	---

Dealului de lângă sat I-am fost bun școlar, În aceeași bancă-am stat C-un cireș amar.	Pe poteci am colindat Ca pe-un alt tărâm Și-n ierbar am adunat Șoapte de salcâm...
--	---

Am citit păduri de fag, Dealuri verzi de grâu Și am învățat cu drag Limba unui râu.	Multe aș mai fi făcut În vacanță, dar... Mărul verii a căzut Jos din calendar!
--	---

Arcadie Suceveanu

- Ce ai învățat în vacanța mare?
- Creați o hartă a locurilor vizitate de colegii de clasă în vacanța mare.

S-A SFÂRȘIT VACANȚA MARE

Azi la școală-i sărbătoare – S-a sfârșit vacanța mare. Clopoțelul vesel sună, Toți elevii se adună.	Sunt micuți, dar sunt voinici, Ia priviți-i ce mai pici: Un ghiozdan plin de știință Duc în spate – au voință!
--	---

Vin la școală mari și mici Cu părinți și cu bunici, Iar acei mai mititei T-a-a-r-e-s dulci și frumușei!	Vor să-nvețe dintr-odată Să citească, să socoată... Și noi tot am fost ca ei Când eram mai mititei.
--	--

Emilia Plugaru

- Compară prima zi de școală a școlarului din poezie cu prima zi de școală din clasa a II-a. Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc?
- Întreabă-i părinții și pe bunicii tăi ce emoții au trăit ei când ai mers în prima zi la școală.

UN BUCHET PENTRU ÎNVĂȚĂTOAREA MEA

Din grădinile toamnei voi culege un buchet de crizanteme și mă voi gândi la Dumneata.

Fiindcă din miezul acestei clipe de reculegere vreau să mă apropiu de Dumneata.

Crizantemele, aceste flori albe ca urma cretei de pe tabla cea neagră.

Crizantemele, această frumusețe severă și apropiată sufletului meu ca și caligrafia Dumitale.

Unde să așez acest buchet? La pragul școlii? Acasă, pe masa de lucru?

Dar, de obicei, ajungi atât de târziu și ai atât de puțin timp liber. Mă tem că ai putea să nu le vezi.

Liviu Damian

- **Interpretează un cântec sau recită o poezie învățătorului tău. O poți face singur sau împreună cu alți colegi.**

ÎNVĂȚĂTOAREA

Brumărel cu fire albe	Cine știe să asculte
Sună-n frunza de mesteceni...	Mai atent și mai fericite
De la primele silabe	Conjugarea de cuvinte
Cine-n lume ne petrece?	Ce-o vorbesc în grabă picii?
Cine știe a ne spune	Numai ea, învățătoarea,
O legendă mai frumoasă	Are daru-acesta sfânt
Și în inimi să adune	Să deschidă lumea mare
Slova cărților aleasă?	Cu-o aripă de cuvânt!

Mihail Roman

- **Enumeră și tu câteva lucruri pe care le-ai învățat la școală.**
- **Cum te motivează învățătorul tău să înveți?**

ÎNVĂȚĂTOR, ~OARE

O învățătoare bună e mai bine decât o învățătoare mai puțin bună.

Iată ce spune Luca în acest sens: „Când a fost ziua mea, Mrs. Donnelly era bolnavă și toți în clasă ne-am bucurat. Altă învățătoare a fost în locul ei, Mrs. Siracuse. Și eu, când am intrat dimineața în clasă, mă uit că e întuneric și n-am înțeles unde-s toți. Dar cineva a aprins lumina și toți erau în clasă, și au strigat: *Surprise! Happy birthday Luca!!!* Și învățătoarea Mrs. Siracuse tot a strigat. Și toți m-au felicitat și râdeau,

și a fost vesel. Apoi Mrs. Siracuse a pus muzică și toți au dansat în jurul meu. Apoi am mai vorbit vreo jumătate de lecție nu despre lecții. Dar când a fost ziua lui Andreas, Mrs. Donnelly era sănătoasă. Ea i-a spus așa: *Happy birthday Andreas, now everybody back to work*. Tăticu, tare aș vrea ca învățătoarea mea să fie Mrs. Siracuse, nu Mrs. Donnelly”, a conchis Luca.

Această confesiune înainte de somn a lui Luca m-a pus pe gânduri. Am așteptat până Luca a adormit și am coborât în demisol. Am dat la o parte peretele secret și am deschis seiful. Acolo păstram mai multe chestii, între care și *Nomenclatorul**. Am tastat *Siracuse*. Dintre cele 14 definiții apărute... ah, am știut! am găsit-o pe cea din Mississauga, Ontario: *Caliope Siracuse* – muză de pe Obsidia, sistemul Antares, născ. 1918... Din 2017 predă la Școala catolică *Mitropolitul Andrei* din Mississauga, Ontario, Canada.

* *Nomenclatorul celor 180 000 de rase cu viză de reședință pe Pământ*, ediția din 2018.
Doru Ciocanu

CARTEA

Cartea e ca mama noastră,	De-aceea, dragi copii, întruna
Că ne-nvață ce e bine,	S-o-ntrebați, că, la nevoi,
Tot ce trebuie să facem	Ea nu doarme, ea chiar noaptea
Și să știe orișicine.	Este trează pentru noi.

Ea dă sfaturi tuturor,	Are-nțelepciunea veche,
Înțeleaptă, ajutor	E făclie-n univers,
Pentru toți ce vor să-i ceară,	Ea vă luminează drumul
Dă lumină tuturor.	Pentru cât aveți de mers.

Virgil Carianopol

CĂRȚILE

Bunicul i-a adus lui Marinel un pachet.

— Ce se află acolo, bunicule?

— Un dar pentru tine, nepoate.

Marinel a desfăcut repede pachetul. A găsit în el mai multe cărți. Băiatul nu a fost prea încântat. Deodată, zări un bilețel în care scria: *Cercetează cărțile, nepoate! Vei găsi o comoară.*

Marinel răsfoi paginile. Dar comoara, nicăieri.

— Să încerc să citesc, poate aflu ceva.

Numai după ce a citit băiatul toate cărțile, a înțeles tâlcul cuvintelor bunicului.

ÎN BIBLIOTECĂ

Ce spaimă, ce emoții și ce scandal:
Am descoperit printre cărți un șoarece intelectual!

La început, ca să nu pară
Că are gusturi prea ciudate,
A mâncat într-o doară
Cartea de bucate;

Apoi, ca să nu mă sperie prea tare,
Câtva timp a înfulecat numai dicționare;

Ba, ca să-și mascheze tendințele intelectualiste,
Vreo lună s-a mulțumit cu romane polițiste
Și a dus ipocrizia atât de departe,
Încât a jurat să nu se mai atingă de nicio carte.

Dar n-a rezistat mai mult de o zi
Și a început să ronțăie poezii.

Ba, pentru că îl tentează drumul spre glorie,
A înghițit și câteva cărți de istorie,
Iar tabla înmulțirii fiindu-i simpatică,
A gustat și din câteva cărți de matematică.

Cât rămăsese numai la literatură,
Nu mă speriasem peste măsură.

Ana Blandiana

- Află de la doamna bibliotecară cât mai multe curiozități despre cărțile din biblioteca școlii (numărul lor, care e cea mai mică/mare, care e cea mai subțire/groasă, cea mai scumpă/ieftină, cea mai nouă/veche, cea mai frecvent solicitată, sunt în mai multe exemplare, au câte o istorie deosebită).

BIBLIOTECILE

Lui Leo Butnaru

Aici vine sufletul
să se bucure, gândul
să muncească, vederea
să împrumute lumină

aici, în această oază,
împuținând deșertul
și deșertăciunea,
înmulțind iubirea, speranțele

* * *

dacă n-ar fi, nu s-ar povesti,
dar este:
timpul dinlăuntrul unei biblioteci
este altul decât cel din afara ei
aici, într-o zi, crești cât alții, din afară,

într-un an, într-un veac, într-o viață,
aici este
tinerețe fără bătrânețe
și viață fără de moarte

* * *

Biblioteci – teci
pentru săbiile ascuțite
ale spiritului,
pentru săbiile neruginitoare
ale cuvântului –
așa ar fi zis Alexandru Macedon
după ce a văzut în vis
viitoarea Bibliotecă
din viitorul oraș Alexandria

Vasile Romanciuc

CALUL BĂLAN ȘI SFÂNTUL NICOLAI

Părintele Ioan umbla prin sat din casă în casă și îi sfătuia pe oameni să-și dea copiii la învățătură. S-au adunat o mulțime de băieți și fete la școală, între care eram și eu, un băiat rușinos, fricos și de umbra mea.

Într-una din zile, părintele vine la școală și ne aduce un scaun lung și, după ce-a întrebat pe dascăl care cum ne purtăm, s-a gândit puțin, apoi a pus nume scaunului: Calul Bălan.

În altă zi iar vine părintele la școală și ne aduce dar de școală nouă un drăguț bici cu curele, împletit frumos. Și părintele îi pune numele Sfântul Nicolai... Noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții. Și a zis părintele că în toată sâmbăta să fie ascultat fiecare școlar ce a învățat într-o săptămână; și, la fiecare greșeală, să-i ardă școlarului un Sfânt Nicolai. Atunci chiar fiica părintelui, Smărăndița, cum era obraznică, a bufnit în râs. Păcatul ei, sărmana! Căci nu după mult timp era pe Calul Bălan. Apoi a plâns cu mâinile la ochi de sărea cămașa de pe dânsa.

După Ion Creangă

- Cum crezi, e bine să existe în școală un Cal Bălan și un Sfânt Nicolai? De ce?

GUGUȚĂ

S-a adunat toată ulița să-l petreacă pe Guguță la școală. Surioara îl ajuta să ducă florile, din urmă venea tata cu banca lui Guguță în mașină. Directorul și-a prins toate medaliile la piept, a ieșit în poarta școlii și a dat mâna cu Guguță.

Banca au primit-o în clasa a doua. Lui Guguță i-au dat una nouă în clasa întâi și l-au pus alături de o fată...

— Cum te cheamă? A întrebat-o Guguță la lecție.

Fata a așteptat până a sunat clopoțelul și i-a răspuns:

— Mă cheamă Guguța.

La lecția a doua le-au dat să facă niște puncte. Fata acoperea foaia cu mâna, nu cumva Guguță să copieze punctele ei.

În fiecare zi, învățătoarea făcea câte o literă pe tablă, și copiii o mutau cu penițele în caiet.

Cum învăța o literă nouă, Guguța scotea câte un zemos din bancă, i-l dădea lui Guguță să-l miroasă și-l mânca în recreație. Dacă zemosul era mare și nu-l putea dovedi, îi dădea lui Guguță jumătate.

În recreația mare, copila deschidea fereastra și învăța pasărilor a citi: „Cip, cip, cip, cirip!”. Băiatul nu-și punea mintea cu vrăbiile. Banca lui era în clasa a doua!

Guguța locuia pe altă uliță. Acasă trecea litera nouă în caietul cel curat și dimineața geanta ei se făcea mai grea cu o literă. Ca s-o poată duce, mama îi punea de-ale gurii în geantă.

Fata se lăuda că a trecut clasa în fiecare zi și n-a rămas repetentă cu nicio literă.

Banca lor era la fereastră și îi intra soarele în ochi. Când se scula Guguță în picioare să răspundă la lecție, Guguța o ducea împărătește. Dar de sculat Guguță se scula des, și fata îi dădea zemos în recreație și-i spunea că-și hrănește umbrela. Guguță, mândros nevoie mare, mânca zemosul, apoi tăcea cât tăcea și numai ce-l vedeai că ridică iar mâna să răspundă. Și Guguța bine-o mai ducea la umbră...

Când le-a mai rămas să învețe numai pe „Z” și încă vreo două cozi de literă, copiii au prins cu un capăt de ureche că învățătoarea lor se mută în centrul raional. O iubeau ca pe litera „A” și-i aduceau în fiecare zi câte o floare ori ce găseau pe drum. Guguță i-a dăruit într-o zi o buburuză galbenă cu 21 de puncte.

— O să vină altă învățătoare! îi liniștea învățătoarea lor.

— Dumneavoastră sunteți mai frumoasă, nu se lăsau copiii. Rămâneți cu noi și o să vă tragem la iarnă cu săniuța.

Îi plăcea ei, învățătoarei, să se dea cu sania, dar o chema ministrul să-i învețe pe învățatori. Nici directorul n-a putut-o opri.

Învățătoarea și-a luat rămas-bun de la copii și a intrat în cancelarie. Atunci unde se scoală Guguța, ia geanta și paltonul și iese tăcută din clasă.

Un copil a crăpat ușa și a văzut-o pe Guguța șezând de-a dreptul pe scări cu geanta lângă dânsa. A întins mâinile în lături și a închis drumul. Unul câte unul, copiii au ieșit din clasă și s-au așezat pe scări lângă Guguța cu cărțile în mână. Învățătoarea, când a dat să coboare scările, ieși din școală dacă ai cum!

O lacrimă cât un punct de mică i s-a cățarat pe gene, și învățătoarea a lepădat pardesiul și s-a întors în clasă. Copiii au venit după dânsa. La urmă a intrat Guguța.

În seara aceea, învățătoarea i-a scris ministrului că rămâne în satul Trei Iezi ori, dacă nu, vine cu treizeci de copii.

A doua zi au ales-o pe Guguța șefa clasei, și Guguța nu se mai lăuda că are o bancă în clasa a doua.

Spiridon Vangheli

- Care dintre personaje v-a plăcut cel mai mult? Argumentați.
- Ce au învățat cei doi copii?
- Identificați 2 asemănări și 2 deosebiri între Guguța și Guguță.

RAȚA ȘI ARHIMEDE

La școala animalelor de casă,
Rățușca era prima în clasă.
La orice lecție, spre-a fi întrebată,
Sta cu codița ridicată.
Știa să numere câte fire de mac-mac-mac
Sunt într-un sac,
Învățase să buchisească urzicile,
De se mirau cocoșii și bibilicile,
Cunoștea animalele patrupede,
Dar... nu putea însuși Legea lui Arhimede.
Profesorul, un rățoi cu ochelari și pălărie,
Îi lămurește ceea ce orice rață
E datoare să știe:

— Când o rață se scufundă-n lac după pește,

Volumul apei crește
Cu-o rață.
Iar dacă rața mai e și isteță,
Volumul apei poate descrește
C-un pește
Sau chiar doi
(Căci Arhimede ținuse mult
La rațe și la rățoi).
— Mac-mac-mac,
Sare rața, hai la lac,
Teoria eu o știu,
Vreau o lecție pe viu!

Arcadie Suceveanu

- Care este lecția preferată a raței? Dar a ta?
- Discută cu părinții tăi și află care dintre disciplinele pe care le înveți tu la școală ei nu le-au avut.

CINE-I LENEȘUL?

Stănică are un cățelandru – Buzdugan, pe care l-a învățat să-i ducă ghiozdanul în dinți.

Într-o zi, băiatul se gândește să-l ia pe Buzdugan la școală.

Dănuț, încă de dimineață, stă cocoțat pe gard și așteaptă să-i petreacă.

Stan iese în drum și pornește țațoș înainte cu mâinile la spate. Buzdugan merge din urmă cu ghiozdanul în dinți. Dar nu face băiatul nici zece pași, că-l vede pe Buzdugan alături... fără ghiozdan. Când se uită Stănică în urmă, își pune mâinile în cap: ghiozdanul stă aruncat în mijlocul drumului, iar din vale vine în viteză un camion. Băiatul o rupe de fugă înapoi cât îl țin picioarele.

Dănuț, de pe gard, trage un hohot de râs.

După ce Stan îl mai dojenește oleacă pe Buzdugan, se pornesc iarăși ca la început: școlarul înainte, ucenicul din urmă, cu ghiozdanul în dinți.

Dar, peste un timp, Buzdugan rămâne din nou fără ghiozdan.

Stan – la fugă!

Dănuț râde cu lacrimi, mai să cadă de pe gard de atâta râs.

Când i se face lehamite de alergătură, Stan își șterge fruntea asudată, apoi își pune ghiozdanul în spinare și se stropșește la Buzdugan, care stă cu limba de-un cot:

— Nu cumva ai obosit?! Păi să știi, dragul meu, că așa pățesc cei leneși!

Buzdugan se uită țintă la băiat și dă înțelegător din coadă.

Leneșul mai mult aleargă și zgârcitul mai mult păgubește.

Aurel Scobioală

- Dacă ar exista o școală pentru animale, cum ar învăța Buzdugan?

DOI IEZI

Un ieduț umbla la școală –	Care trebuie păscut.
Era harnic, silitor	Matematica, nici vorbă,
Și, nu-ncape îndoială,	Pe ieduț nu-l speria:
Era foarte ascultător.	Cât fac unu și cu unu
Îi plăcea grozav cititul,	Pe cornițe socotea.
Orice text necunoscut	Sta c-un băiețel în bancă –
Îi părea un pâlci de iarba	Iedul cumincior, micuț,

Iar băiatul, dimpotrivă,
Zbânțuit ca un ieduț.
Și era cam leneș piciful,
Ah! cu chiu, cu vai citea,
Exercițiile toate
De la ied le copia.
Și i-au botezat în clasă
Iată-așa, într-un moment:

„Iedul care trage chiulul
Și ieduțul eminent”
Un ied harnic și-un ied leneș...
Ia să-mi spuneți drept, băieți,
Dar să nu audă nimeni:
Voi ce fel de iezi sunteți?

Vasile Romanciuc

- **Formulează câteva recomandări copilului pentru a evita un eșec, o nereușită școlară.**

Lectură în pereche

LA ȘCOALĂ, DAR NU RĂMÂNEM ACOLO

Și, după atâta cultură generală, aș putea să nici nu vă mai duc la școală. Să vă las să treceți glonț pe lângă ea și să vă continuați viața la cinema. Sau să vă dau un certificat, din care să reiasă, clar, că sunteți mai deștepți decât, la un loc, un cal și-un țânțar. Că știți că răsare o stea doar atunci când n-are nor pe ea. Că ați primit nota zece la mare și ați ajuns cu lecția dincolo de ninsoare.

E nevoie de o cretă, de niște caiete și de cerneală, din care, dacă ți le aruncă cineva înainte, iese o școală. Iat-o: dacă vă uitați bine peste jucării și păpuși, se și văd două sau trei uși. Printre coarneau de melci se mai zăresc încă douăzeci. Fiecare seamănă cu o carte. Trebuie să le deschizi și să le închizi tu singur pe toate.

În clasă stau copii atenți și se fac premianți ori repetenți. Primii clipesc din gene la tabla neagră, pe care sunt făcute fel de fel de desene. Ceilalți se uită mai pe îndelete la burete. Își aduc aminte că buretele l-au mai văzut undeva, așa că ei se gândesc la mare în continuare. Copii, aici o să aflați o mulțime de povești foarte frumoase despre munți și terase, și case. Totul e să ascultați tăcând și să vorbiți în gând. Când veți auzi un clopoțel, după un ceas, să știți că vi s-a dat drumul și la glas. Puteți da fuga afară și acolo vă puteți juca. Ora este pentru învățat, iar recreația pentru uitat. Dacă voi n-ați uita așa de repede cunoștințele folositoare, recreația cred c-ar fi de-o zi. Dar iată, sună după zece minute și trebuie să alergați la locurile voastre foarte iute. Că urmează cine știe ce socoteală cu cine știe care portocală.

Cu cât crește un om când se ridică în picioare? (Asta se numește adunare.) Unde se duce ursul după ce nu găsește miere? (Asta se cheamă scădere.)

Și, tot așa, venind și plecând, învățând și uitând, și iar învățând, o să vă pomeniți că știți pe dinafară școală după școală. Asta puteți s-o observați singuri, uitându-vă nu în alte părți, ci în cărți.

Cărțile or să fie tot mai mari, iar pozele lor tot mai mici, întâi ca niște păpuși, apoi ca niște furnici.

Când nu veți mai vedea nicio poză în nicio carte, să știți că ați ajuns cu învățatul și cu uitatul foarte departe.

Marin Sorescu

PORTOFOLIU

- Cere de la biblioteca școlii un text despre școală, în proză sau în versuri. Scrie textul pe o foaie. Ilustrează-l. Faceți schimb de texte cu colegii de clasă. Citiți-le.

GHICI GHICITOAREA MEA!

Are foi, și nu e pom,
Îți vorbește, și nu-i om,
Dă exemple, sfaturi multe
Celor ce vor să le-asculte!

Bănci la fel ca trenul are,
Tot în clase se împarte.
Iar, în plus, știm fiecare
Că cu ea ajungi departe.

E rotundă sau pătrată,
Uneori e colorată.
Nu-i din var și nici din ghips
Și e bună pentru scris!

Care este locul unde
Noi cu drag învățăm
Să citim, dar și să scriem
Clar, e vorba despre ...

Nu e șoarece, nici orbete,
Roade pete din caiete,
Ar fi bine și frumos
Să nu-i dăm nimic de ros.

Covor negru pe perete
Are cretă și burete.

ZICE-O VORBĂ DIN BĂTRÂNI

- Un om este prețuit după măsura priceperii lui.
- Învățătura este cea mai bună avuție.
- E greu să îndrepti un pom și să înveți un om.
- Nimeni nu se naște învățat.
- Unde nu e cap, vai de picioare.
- Bani nu aduc învățătura, învățătura aduce banii.
- Ce înveți la tinerețe, aceea știi la bătrânețe.
- Școala face pe om om.

- Greșind învață omul.
- Pisica învață de mică să prindă șoareci.
- Toată lumea este o școală. La o mână de învățătură se cere un car de purtare bună.
- A învățat carte până la glezne.
- Cine știe carte are patru ochi.
- Omului cu învățătură îi curge miere din gură.
- Cea mai mare învățătură, să știi când să taci din gură.
- Vorbele plăcute înmulțesc învățătura.
- A învăța nu e niciodată târziu.
- Cine are carte are parte.
- Ai carte, ai parte, n-ai carte, n-ai parte.
- Mai lesne-i să cioplești pomul decât omul.

😊 GLUME DE PRIN LUME 🌐

În clasă a venit un elev nou. Învățătorul îl întreabă:

— Cum te numești?

— ?

— Cum îți zice tata?

— ?

— Cum te strigă mama când te cheamă la mâncare?

— Dacă mama nu mă strigă la mâncare. Eu vin singur.

— Ionele, poftim un manual nou-nouț. Vezi să nu-l murdărești.

— Nicio grijă, doamna învățătoare. N-am să mă ating de el.

— Puișor, nu te-au învățat la școală să dai „bună ziua”?

— Noi venim la școală dimineața.

Micuțul Andrei vine acasă de la școală cu un zâmbet mare pe față:

— Ei bine, dragul meu, pari foarte fericit. Îți place la școală, nu?

— Mămică, nu confundăm mersul la școală cu întorsul de la școală!

— Spune sincer, Ionele, te ajută cineva la teme?

— Tata mă mai ajută, că mama nu poate face singură totul.

— Sandu, de ce doamna învățătoare ți-a scris în agendă notița: „Luați, vă rog, măsuri!”

— Probabil că trebuie să-mi cumperi un costum școlar nou...

 Pagină literară: *Învăță să înveți*

- Răsfoiește paginile manualului și ale cărții de lectură la modulul *Învăță să înveți*. Încearcă să faci un bilanț a ceea ce ai învățat în acest modul. Ilustrează prin desen sau scrie în spațiile libere idei despre a *învăța să înveți*.

3 autori ai textelor din acest modul	Autorul preferat
3 texte literare din acest modul	Textul preferat
3 personaje literare din acest modul	Personajul preferat
3 expresii frumoase	Titlul unei poezii preferate
3 proverbe sau ghicitori preferate	O glumă preferată